חָזְרוּ עַל כָּל צְדָדִים שֶׁל רַבִּי מֵאִיר – חפשנו בכל מקום ששנה רבי מאיר הלכות ההקדש, וְלֹא מָצִינוּ מקום שנראה ממנו שרבי מאיר מחלק וסובר שהמוציא מעות הֶקְדֵּשׁ בְּשׁוֹגֵג אֵין מְתַחֲלֵל ההקדש ויוצא לחולין, וּבְמֵזִיד מְתַחֲלֵל, אלא ודאי מתחלל בין במזיד בין בשוגג. וּמִשְׁנָתֵנוּ – ששנינו בה שאינה מקודשת לרבי מאיר בשגגת הקדש, מדובר בה שקידשה בְּבָתְּנוֹת של בגדי כְּהוּנָּה שֶׁלֹּא בָלוּ – טרם שבלו מרוב שימוש, וראויות הן לעבודת הכהנים, שבאלו אין איסור מעילה בשוגג הוֹאִיל וְנִיתְּנוּ לֵיהָנוֹת בָּהֶן – מתחילה בשעה שהוקדשו היה זה על דעת שאם יהנו מהם הכהנים בשוגג לא יעברו על איסור מעילה לְפִי שֶׁלֹּא נִיתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת – לא ניתנה לאנשים הזריזים במלאכים, שאין סתם בני אדם יכולים מיד בגמר עבודתן כהרף עין להזדרז ולפשוט מעליהם את בגדי הכהונה כדי שלא יהנו מהם, וכיון שכך התנו בשעת הקדשתם שאין בהם מעילה בשוגג, והואיל והותרה שגגתן לעבודת הכהנים הותרה לשגגות אחרות, ולכן גם אם שגג וקידש בהן לא יצאו בכך מרשות הקדש ונמצא שקדשה בדבר שאינו שלו.

הגמרא מקשה על דברי רב מברייתא: תָּא שְׁמַע בָּתְּנוֹת של בגדי כְּהוּנָּה שֶׁבָּלוּ ואינן ראויות לעבודה, מוֹעֲלִין בָּהֶם – חייבים עליהן קרבן מעילה, אלו דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. ומקשה הגמרא, מַאי לָאו אֲפִילּוּ גם לֹא בָלוּ מועלין בהן, ולא אמר רבי מאיר 'בלו' אלא להשמיע שגם שאינם ראויים לעבודה לא פקעה מהם הקדושה ומועלין. ושקה על רב שביאר בדעת רבי מאיר שבכתונות שלא בלו אין מעילה בשוגג. דוחה הגמרא: לֹא – אין זו כוונת רבי מאיר, אלא בְּבָלוּ דַּוְקָא אמר שמועלין, שמאחר שאינן ראויות לעבודה, שוב לא שייך התנאי של 'הוֹאִיל וְנִיתְּנוּ לֵיהָנוֹת בָּהֶן' האמור לעיל, ונעשו כשאר חפצי הקדש שמועלים בהם בשוגג. קושייא נוספת על דברי רב: במסכת שקלים (פ"א מ"א) שנינו באחד באדר משמיעין [מכריזים] על השקלים, לפי שבאחד בניסן צריך להביא את קרבנות הציבור מתרומה חדשה, כבר מא' אדר הקדימו והכריזו שיתחילו להביא שקליהם. והיתה בבית המקדש קופה שכתוב עליה תַּקְלִין חֲדַתִּין [שקלים חדשים] וכל השקלים החדשים שנתרמו מא' באדר ואילך היו שמים בקופה זו. עוד קופה אחרת היתה שם ועליה כתוב תַּקְלִין עַתִּיקִין [- שקלים ישנים], ובה היו נותנים שקלי התרומה ממגבית של שנה שעברה שהתעכבו הַמְאַחֲרִים בהבאתם. ומברייתא העוסקת בדיני השקלים מקשה הגמרא על דברי רב:

תָּא שְׁמַע ששנינו בברייתא המבארת דין מעילה בשקלים, מוֹעֲלִים בְּחַדָּתִין – במעות התרומה החדשה, שניתנו לצורך הקרבת קרבנות ציבור שמחודש מניסן ואילך, שמאחר ומעות אלו מיועדים לקרבנות שייכת בהם מעילה. וְאֵין מוֹעֲלִים בְּעַתִּיקִים – במעות ישנות, שניתנו על ידי המאחרים שהביאו עכשיו חובתן עבור שנה שעברה, שהישנות אינן מיועדת לצורך קרבנות, והם כמעות שייכי הלשכה, המיועדים לבניית חומת ירושלים ומגדלותיה ולתיקון שאר צרכי העיר. (דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה). רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, מוֹעֲלִין אַף בְּעַתִּיקִים, וזה לשיטתו שֶׁהָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, מוֹעֲלִין – שייכת מעילה בְּשַׁיָּרֵי הַלִּשְׁכָּה הגם שאין מעות אלו מיועדות עבור הקרבנות. ומקשה הגמרא: לדברי רב בדעת רבי מאיר שֶׁלְּפִי שֶׁלֹּא נִיתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת' וניתנו כתנות כהונה ליהנות מהן הכהנים בשוגג, לפיכך בטלה בהם מעילה גם בשאר שגגות, אם כן וְאַמַּאי אומר רבי מאיר שמועלים במעות שיירי הלשכה גם בשוגג, נֵימָא – אף על מעות אלו את הכלל של הוֹאִיל וְנִיתְּנוּ לֵיהָנוֹת לְפִי שֶׁלֹּא נִיתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, דְּהָא חוֹמַת הָעִיר ירושלים וּמְגִדְּלוֹתֶיהָ, המעות שמוציאים עבור כל אלו מְשַׁיָּרֵי הַלִּשְׁכָּה אָתוּ – הם באים דְּתְנַן בשקלים (פ"ד מ"ב), חוֹמַת הָעִיר ירושלים וּמְגִדְּלוֹתֶיהָ, וְכָל שאר צָרְכֵי הָעִיר הדרושים תיקון, כולן בָּאִין מְשַׁיָּרֵי הַלִּשְׁכָּה, ומכיון שאי אפשר ליזהר מליהנות מצל החומה, על כרחך ניתנה החומה ליהנות בצילה בשוגג ואם כן הואיל וביטלו ממעות שיירי לשכה מעילה לענין צל החומה נאמר שבטלה מעילה לכל הנאות שוגג, אלא ודאי לא סבר רבי מאיר הואיל והותרה במקום ההכרח הותר השאר, וקשה לרב. מתרצת הגמרא: שאכן לֹא תֵּימָא – לא תגרוס במשנה 'רַבִּי מֵאִיר' אומר מועלין אף בעתיקין, אֶלָּא אֵימָא – יש לגרוס 'רַבִּי יְהוּדָה' אומר מועלין אף בעתיקין'. קושייא אחרת על רב: תָּא שְׁמַע, דְּתַנְיָא אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בַּר רַבִּי יִצְחָק, אַבְנֵי חומת יְרוּשָׁלַיִם ומגדלותיה שֶׁנִּשְׁרוּ – יצאו ממקומן ונפלו, מוֹעֲלִים בָּהֶם דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר, ושקה אם כדברי רב מדוע לא נאמר הואיל וביטלו ממעות שיירי לשכה מעילה לענין צל החומה בטלה מהם מעילה לכל הנאות שוגג, ולמה בשוגג מועלים בהם לרבי מאיר. ואף על קושיא זו מתרצת הגמרא: לֹא תֵּימָא בברייתא 'דברי רַבִּי מֵאִיר', אֶלָּא אֵימָא 'דברי רַבִּי יְהוּדָה'. דוחה הגמרא תירוץ זה: אִי – אם כדבריך שגורסים דברי רַבִּי יְהוּדָה קשה, יְרוּשָׁלַיִם מִי מְקַדְּשָׁא – האם לדעתו יש באבניה קדושה, וְהָתְנַן (נדרים יג:), האומר הרי כבר זה אסורה הנאתו עלי כְּאִימְּרָא – כשה של קרבן התמיד. או שנדר שיהא הכבר אסור עליו כַּדִּירִים – כדיר של בהמות שהקדשו לקרבנות, או כדיר של עצי הקדש. או שיהא אסור עליו כָּעֲצִים של המערכה שעל גבי המזבח. או שיהא עליו כָּאִישִּׁים – להבות האש שעל גבי המזבח, או כַּהֵיכָל של בית המקדש, או כַּמְּזִבֵּחַ, או כִּירוּשָׁלַיִם – כאבני ירושלים, בכל אלו אף שלא הזכיר ממש קרבן, מכל מקום הרי זה כאילו התפיס נדרו בקרבן, ונאסר הכבר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל הָאוֹמֵר – המתפיס נדרו באבני יְרוּשָׁלַיִם לֹא אָמַר כְּלוּם – ונשאר הכבר בהתירו. וסבורה הגמרא שטעמו משום שסובר שאין קדושה באבניה והתפיס נדרו בדבר המותר, ואם כן איך תירצה הגמרא לעיל שגורסים בברייתא של מועלים באבני ירושלים דברי 'רבי יהודה', הרי לדעתו אין בהם קדושה.

הגמרא מחזקת את הקושייא ומבארת: וְכִי תֵּימָא – ואם תרצה לבאר בדעת רבי יהודה שאכן גם לדעתו יש קדושה באבני ירושלים, וטעמו שאין הנדר חל מִשּׁוּם דְּלֹא אָמַר 'כִּירוּשָׁלַיִם' – ב'כף' הדמיון, אלא סתם 'הרי זה עלי 'ירושלים', ואין זה לשון התפסה המועילה. אי אפשר לפרש כן: וְהָתַנְיָא בברייתא המבארת את דין המשנה זו, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל הָאוֹמֵר כִּירוּשָׁלַיִם לֹא אָמַר כְּלוּם עַד שֶׁיְּיַחֵד בְּדָבָר – בקרבן הַקָּרֵב בִּירוּשָׁלַיִם. והרי שלדעת רבי יהודה גם ב'כירושלים' בכף הדמיון לא אמר כלום, ובהכרח שלדעתו אין קדושה באבני ירושלים והבריתות של מוֹעֲלִין אַף בְּעַתִּיקִים, ושל אַבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁנִּשְׁרוּ מוֹעֲלִים בָּהֶם אינם מדבריו, ולא כתירוץ הגמרא לעיל בדעת רב.

מתרצת הגמרא, תְּרֵי תַּנָּאֵי נִינְהוּ וְאַלִּיבָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה – שני תנאים נחלקו בשיטת רבי יהודה, אם מועלים באבני ירושלים או לא.הגמרא מביאה אמורא נוסף המפרש את רבי מאיר שהמקדש בהקדש בשוגג אינה מקודשת כרבי יוחנן: אָמַר עוּלָּא מְשָׁמֵיהּ דְּרַבִּי פַּדָּא, אוֹמֵר הָיָה רַבִּי מֵאִיר, הֶקְדֵּשׁ שֶׁהוֹצִיאוֹ בְּמֵזִיד מִתְחַלֵּל, וְאִם בִּשְׁוֹגֵג אֵין מִתְחַלֵּל, כיון שאינו רוצה שיתחלל ההקדש על ידו, ונחשב מקח טעות. וְלֹא אָמְרוּ – לא כתבה התורה ״נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה ׳בִּשְׁגָגָה׳ מִקָּדְשֵׁי ה״, הרי שבִּשּׁוֹגֵג מִתְחַלֵּל, אֶלָּא לְעִנְיַן שצריך להביא קָרְבָּן מעילה בִּלְבָד, אך המעות נשארים ברשות הקדש. וגם אם קידש אשה בהקדש בשוגג אינה מקודשת.מקשה הגמרא, וְכִי מַאַחַר דְּאֵין הֶקְדֵּשׁ מִתְחַלֵּל בשוגג, קָרְבָּן בְּמַאי מְחַיֵּיב – מדוע מתחייב קרבן.ולכן מביאה הגמרא את דברי בר פדא באופן אחר: אֶלָּא, כִּי אָתָא [־ כשהגיע] רָבִין פָּרִישׁ – פירש זאת מִשְּׁמֵיהּ דְּבַר פַּדָּא, אוֹמֵר הָיָה רַבִּי מֵאִיר, הֶקְדֵּשׁ בְּמֵזִיד מִתְחַלֵּל בִּשְׁוֹגֵג אֵין מִתְחַלֵּל, וְלֹא אָמְרוּ – לא כתבה התורה שבִּשּׁוֹגֵג מִתְחַלֵּל וחייב קרבן מעילה, אֶלָּא לְעִנְיַן אֲכִילָה בִּלְבָד, שמכלה את ממון ההקדש, אבל אם הוציא מעות הקדש בשוגג לא מעל, ונשארים ברשות ההקדש, ולכן לא חל הקידושין.הגמרא מבארת איך נפסקה להלכה במקדש אשה במעשר שני או בהקדש: אָמַר רַב נַחְמָן אָמַר רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה, הֲלָכָה כְּרַבִּי מֵאִיר בְּמַעֲשֵׂר שני, שממון גבוה הוא, ואם קידש בו אשה בין בשוגג בין במזיד אינה מקודשת, הוֹאִיל וְסָתַם לָן תַּנָּא כְּוָותֵיהּ – משום שסתם רבי משנה כמותו. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה בְּהֶקְדֵּשׁ, שאם קידש בו אשה בשוגג מקודשת, כיון שהקדש מתחלל, ובמזיד אינה מקודשת, כיון שאינו מתחלל וקידשה בממון גבוה, הוֹאִיל וְסָתַם לָן תַּנָּא כְּוָותֵיהּ – משום שסתם רבי משנה כמותו.מבררת הגמרא, כְּרַבִּי מֵאִיר בְּמַעֲשֵׂר מַאי הִיא – איזו משנה סתם רבי כרבי מאיר במעשר שני. משיבה הגמרא, דְּתָנַן, פֶּרֶק רְבָעִי – בשנה הרביעית לנטיעתו, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, אֵין לוֹ דין חוֹמֶשׁ, שכשמחלל את פירותיו אינו צריך להוסיף חמישית שוויו, וְאֵין לוֹ דין בִּיעוּר – אין צריך לבערו כשמבער את המעשרות. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, יֵשׁ לוֹ גם חומש וגם ביעור. ועוד נחלקו, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, יֵשׁ לוֹ – לכרם רבעי דין פֶּרֶט, שהענבים שנשרו בשעת הבצירה צריך להניחם לעניים, וְיֵשׁ לוֹ גם דין עוֹלְלוֹת, שצריך להניח לעניים את האשכולות הנראים קטנים, משום שהוא כשאר ממונו והוא בכלל ׳כרמך׳. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, שיעביר את בּוּלּוֹ לַגַּת – לדריכה בגת כדי לעשות יין, כיון שממנו גבוה הוא, ואין לעניים חלק בו.שואלת הגמרא, מַאי טַעְמָא – מהו טעמם דְּבֵית הִלֵּל שכרם רבעי חייב בחומש ובביעור, משיבה הגמרא, גְּמָרִי – משום שלומדים כרם רבעי בגזירה שוה ׳קוֹדֶשׁ׳ ׳קוֹדֶשׁ׳ מִמַּעֲשֵׂר שני, נאמר במעשר שני ׳וְכָל מַעְשַׂר הָאָרֶץ וגו׳ ׳קֹדֶשׁ׳ לַה״, ונאמר בכרם רבעי ׳וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל פִּרְיוֹ ׳קֹדֶשׁ׳ הִילּוּלִים לַה״, מַה מַּעֲשֵׂר יֵשׁ לוֹ דין שצריך להוסיף חוֹמֶשׁ שוויו כשמחללו, וְיֵשׁ לוֹ דין בִּיעוּר, אַף כֶּרֶם רְבָעִי יֵשׁ לוֹ דין שצריך להוסיף חוֹמֶשׁ שוויו כשמחללו, וְיֵשׁ לוֹ דין בִּיעוּר, שצריך לבערו מן הבית בזמן שמבער את שאר מעשרותיו. וּבֵית שַׁמַּאי שסוברים שאין לכרם רבעי חומש וביעור, טעמם משום שלֹא נָּמְרוּ – אינם לומדים גזירה שוה ׳קוֹדֶשׁ׳ ׳קוֹדֶשׁ׳ מִמַּעֲשֵׂר, ואין מקור לחייבו בזה.הגמרא מפרשת את הראיה שמשנה זו שיטת רבי מאיר היא: שואלת הגמרא, וּבֵית הִלֵּל שאוֹמְרִים שכרם רבעי הוא כְּמַאן דְּבָרָא לְהוּ – כמי הם סוברים במעשר שני, אם ממון גבוה הוא או ממון הדיוט, אִי [־ אם] כְּרַבִּי יְהוּדָה שממון הדיוט הוא, אַמַּאי [־ מדוע] כּוּלּוֹ לַגַּת ופטור מפרט ועוללות, הָאָמַר רבי יהודה, שמַּעֲשֵׂר שני מָמוֹן חֲדָיוֹט הוּא, ואף נטע רבעי הנלמד ממנו בכלל ׳כִּרְמְךָ׳ הוא, ומדוע פוטרו. אֶלָּא לָאו על כרחך, שסוברים כְּרַבִּי מֵאִיר שממון גבוה הוא, ולכן כרם רבעי שנלמד בגזירה שוה ממעשר שני, פטור מפרט ועוללות, משום שאינו בכלל ׳כִּרְמְךָ׳. וכיון שבית הלל – שהלכה כמותן, סוברים שמעשר שני ממון גבוה, זה נחשב כסתם משנה בשיטת רבי מאיר.

מבררת הגמרא, כְּרַבִּי יְהוּדָה בְּהֶקְדֵּשׁ מַאי הִיא – איזו משנה סתם רבי כרבי יהודה בהקדש. משיבה הגמרא, דְּתָנַן, שְׁיֵלָה גזבר ההקדש פרוטה של הקדש בשוגג בְּיָד פִּיקֵחַ – שאינו חרש או שוטה או קטן, וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא הִנִּיחַ אֵצֶל חֲנָווֹנִי ששל הקדש היא, וכשהגיע לחנווני היה הגזבר מזיד, הֶחֱנָווֹנִי מָעַל לְכְשֶׁיּוֹצִיא אותה לצרכיו, משום שבפרשת מעילה נאמר ׳נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה ׳בִּשְׁגָגָה׳ מִקָּדְשֵׁי ה״, שדוקא בשוגג מועלים ולא במזיד. מבואר סתם משנה כרבי יהודה שמעילה בהקדש היא רק בשוגג.הגמרא מקשה מכמה משניות שסתם בהם התנא כרבי יהודה שמעשר שני ממון הדיוט:

מקשה הגמרא, וּכְרַבִּי יְהוּדָה בְּמַעֲשֵׂר שממון הדיוט הוא, מִי לֹא תְּנַן סתם משנה, וְהָתְנַן, הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֶׁנִּי שֶׁלּוֹ, מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ – חמישית שוויו, בֵּין אם הופרש מְשֻׁלּוֹ – מפירות שגדלו בשדהו, בֵּין כְּשֶׁנִּיתַּן לוֹ המעשר שני בְּמַתָּנָה. ובפשטות היינו שאחר שהפריש חבירו מעשר שני מפירותיו נתנו לו. ואף שרק כשמחלל מעשר שלו מוסיף חומש, כיון שניתן לו במתנה שלו הוא, ועליו להוסיף חומש.

מבררת הגמרא, מַנִּי – כמי נשנתה משנה זו, אִילֵימָא – אם נאמר שכְּרַבִּי מֵאִיר הִיא, שמעשר שני ממון גבוה, קשה, מִי מָצֵי יָהֵיב לֵיהּ – וכי יכול לתיתו בְּמַתָּנָה, וְהָאָמַר – רבי מאיר שמַּעֲשֵׂר שני מָמוֹן גָּבוֹהַּ הוּא, ואינו יכול לתיתו במתנה. אֶלָּא לַאו משנה זו כְּרַבִּי יְהוּדָה שמעשר שני ממון הדיוט, ואפשר לתיתו במתנה. ומדוע אמר רב אדא בר אהבה שהלכה כרבי מאיר במעשר שני משום שסתם התנא כמותו. מתרצת הגמרא, לֹא, משנה אינה כשיטת רבי יהודה, אלא לְעוֹלָם כשיטת רַבִּי מֵאִיר היא, וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן – ובמה מדובר כאן, כְּגוֹן דְּיָהֲבִיהּ בְּמִיבְלֵיהּ – שנתן לו את חלק המעשר שני שבפירות כשהיה עדיין טבל, וְקָסָבַר התנא, שמַּתָּנוֹת ומעשרות שֶׁלֹּא הוּרְמוּ [־ הופרשו], כְּמִי שֶׁלֹּא הוּרְמוּ דָּמְיָין – אינם נחשבים כהופרשו, ואין עליהם שם מעשר שני, ואפשר לתיתו במתנה.ומקשה הגמרא ממשנה אחרת: תָּא שְׁמַע, הַפּוֹדֶה נֶטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ, מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ – חמישית שוויו, בֵּין אם הנטע רבעי מְשֻׁלּוֹ – שגדל בכרם שלו, וּבֵין שֶׁנִּיתַּן לוֹ בְּמַתָּנָה מאחר. מבררת הגמרא, מַנִּי – כמי נשנית משנה זו, אִילֵימָא – אם נאמר שכְּרַבִּי מֵאִיר הסובר שמעשר שני ממון גבוה, וְהָא מִי מָצֵי יָהֵיב לֵיהּ – וכי יכול לתיתו במתנה, וְהָא – והרי סובר שנִּמְרֵי – לומדים נטע רבעי בגזירה שוה ׳קוֹדֶשׁ׳ ׳קוֹדֶשׁ׳ מִמַּעֲשֵׂר שני, ולכן מחייבו להוסיף חומש, ולכן גם אי אפשר לתיתו במתנה. אֶלָּא לַאו משנה זו כְּרַבִּי יְהוּדָה שמעשר שני ממון הדיוט הוא ואפשר לתיתו במתנה, ואף נטע רבעי אפשר לתת. ומדוע אמר רב אדא בר אהבה שהלכה כרבי מאיר במעשר שני משום שסתם התנא כמותו.מתרצת הגמרא, לְעוֹלָם כשיטת רַבִּי מֵאִיר היא, וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן – ובמה מדובר, כְּגוֹן דְּיָהֲבִיהּ – שנתן לו את הנטע רבעי כְּשֶׁהוּא טָמְדָר, מיד כשהפרי ניכר בענף לאחר שנפל הפרח, ומשמיענו התנא שאינו פרי, ואין עליו דיני ערלה ורבעי, ולכן אפשר לתיתו במתנה, וּדְלָא כְּרַבִּי יוֹסֵי, דְּאָמַר שטָּמְדָר של ערלה אָסוּר בהנאה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא פֶּרִי, ואף עליו נאמר ׳וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ אֶת פִּרְיוֹ׳.

ומקשה הגמרא ממשנה אחרת: תָּא שְׁמַע, כָּשֵׁךְ הַיְמָנוּ הלוקח מהמוכר מַעֲשֵׂר שני בְּכֶלַע, שכך היה שויו, וְלֹא הִכְפִּיק לְפָדּוֹתוֹ – לשלם דמיו, עַד שֶׁעָלָה ערכו וְעָמַד בְּשָׁתַּיִם – בשני סלעים, נוֹתֵן רק כֶּלַע, בערכו בשעת המשיכה, וּמְשַׁתַּבֵּר בְּכֶלַע – ומרויח שאינו צריך לשלם סלע נוסף, וְהסיבה היא, מפני שהמַּעֲשֵׂר שֶׁנִּי הוא שֶׁלּוֹ – של הלוקח, שקנהו במשיכה כשאר ממון הדיוט. מבררת הגמרא, מַנִּי – כמי נשנתה משנה זו, אִילֵימָא – אם נאמר שכְּרַבִּי מֵאִיר הסובר שמעשר שני ממון גבוה היא, אַמַּאי [־ מדוע] מְשַׁתַּבֵּר כֶּלַע, והרי כדי לפדות מעשר שני צריך לתת כסף, שבהקדש יְנָתֵן אֶת הַכֶּסֶף וְקָם לוֹ אָמַר רַחֲמָנָא, שרק בנתינת הכסף קונה הקדש, ולא במשיכה. וכיון שמעשר שני ממון גבוה הוא, אף הוא נקנה רק בכסף, ועליו לתת שני סלעים כשויו עתה. אֶלָּא לָאו משנה זו כשיטת רַבִּי יְהוּדָה שמעשר שני ממון הדיוט, וקנה אותו במשיכה,

המשך בעמוד טו

וצריך לתת רק כשויו בעת המשיכה. ומדוע אמר רב אדא בר אהבה שהלכה כרבי מאיר במעשר שני משום שסתם התנא כמותו.

מתרצת הגמרא, **לְעוֹלָם** כשיטת **רַבִּי יְהוּדָה** היא, אך **וְהָכָא חַד סְתָמָא** – כרבי יהודה שנינו רק סתם אחד, **וְהָכָא תְּרֵי סְתָמֵי** – וכרבי מאיר שנינו סתם בשני מקומות, בסדר זרעים, ובמסכת עדיות. וכיון שסתם כרבי מאיר פעמיים, מוכח שפוסק הלכה כשיטתו. מקשה הגמרא, **וְאִי סְתָמָא דְּוָקָא** – אם כשסותם רבי משנה כוונתו לפסוק זאת להלכה, **מַה לִּי חַד סְתָמָא מַה לִּי תְּרֵי סְתָמֵי** – מה ההבדל אם סתם זאת פעם אחת, לבין אם סתם פעמיים.

מתרצת הגמרא: **אֲמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, הָלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר** שמעשר שני ממון גבוה הוא, **הוֹאִיל וּתְנַן בִּבְחִירְתָא כְּוָותֵיהּ** – מכיון ששנה רבי במסכת עדיות – שהיא המסכת המובחרת, את סתם המשנה של כרם רבעי, שלבית הלל ממון גבוה הוא ואין לו פרט ועוללות, כשיטת רבי מאיר.